

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
terviktekst
01.01.2028
RT I, 10.02.2026, 11

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus

Vastu võetud 16.09.2010
[RT I 2010, 72, 543](#)
jõustumine 01.01.2011

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
13.01.2011	RT I, 03.02.2011, 1	13.02.2011
07.12.2011	RT I, 23.12.2011, 2	24.12.2011, osaliselt 01.01.2012 ja 01.02.2012
12.12.2013	RT I, 28.12.2012, 3	01.01.2013
19.02.2014	RT I, 13.03.2014, 2	23.03.2014
19.06.2014	RT I, 29.06.2014, 109	01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107 ³ lõike 4 alusel asendatud ministrite ametinimetused alates 2014. aasta 1. juulil jõus olevast redaktsioonist.
11.06.2015	RT I, 30.06.2015, 4	01.09.2015, osaliselt 01.07.2015
07.06.2016	RT I, 21.06.2016, 1	01.07.2016
23.01.2018	RT I, 02.02.2018, 9	01.01.2019
20.04.2020	RT I, 06.05.2020, 1	07.05.2020
17.06.2020	RT I, 10.07.2020, 5	20.07.2020
09.12.2020	RT I, 17.12.2020, 5	27.12.2020
20.06.2023	RT I, 30.06.2023, 1	01.07.2023; tekstis osaliselt asendatud sõna „Rahandusministeerium” sõnadega „Regionaal- ja Põllumajandusministeerium” vastavas käändes.
17.12.2025	RT I, 31.12.2025, 1	01.01.2026, osaliselt 10.01.2026, 01.03.2026, 01.01.2027 ja 01.01.2028
21.01.2026	RT I, 10.02.2026, 1	01.07.2026, osaliselt 20.02.2026 ja 01.01.2027

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Reguleerimisala

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus sätestab kohaliku omavalitsuse üksuse eelarve koostamise, vastuvõtmise, täitmise ja aruandluse põhimõtted, kohaliku omavalitsuse üksuse konsolideerimisgrupi finantsdistsipliini tagamise meetmed, finantsdistsipliini tagamise meetmete rakendamise menetluse põhimõtted ning raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse põhimõtted.
[[RT I, 31.12.2025, 1](#)- jõust. 01.01.2027]

§ 2. Mõisted

Käesolevas seaduses kasutatakse mõisteid järgmises tähenduses:

- 1) eelarve – eelarveaasta põhitegevuse tulude, põhitegevuse kulude, investeerimistegevuse, finantseerimistegevuse ja likviidsete varade muutuse plaan koos täiendavate nõuete, volituste ja informatsiooniga, mis on aluseks kohaliku omavalitsuse üksuse vastava aasta tegevuste finantseerimisele;
- 2) [kehtetu -RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]
- 3) tegevus – kohaliku omavalitsuse üksuse ülesanne, mille täitmiseks võib seada eesmärgi ja nende täitmist väljendavaid indikaatoreid;
- 4) tegevuse eesmärk – olukorra analüüsi ja arengukava alusel eelarveaastaks püstitatud konkreetne ja mõõdetav siht, mis väljendab taotletavat mõju või tulemust;
- 5) sissetulekud – põhitegevuse tulud vastavalt käesoleva seaduse §-le 14, materiaalse ja immateriaalse põhivara (edaspidi *põhivara*), osaluste ja muude aktsiate või osade müügitulu, põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine, finantstulud ja tagasilaekuvad laenud; [RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]
- 6) väljaminekud – põhitegevuse kulud vastavalt käesoleva seaduse §-le 15, põhivara, osaluste ja muude aktsiate või osade soetus, põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine, finantskulud ja laenude andmine ning § 17 lõike 1 punktis 2 nimetatud kohustuste täitmine; [RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]
- 7) investering – põhivara soetus ja sellega kaasnev käibemaksukulu seoses objekti ehitamise või renoveerimisega või vara soetamisega;
- 8) kohaliku omavalitsuse üksuse konsolideerimisgrupp – kohaliku omavalitsuse üksus ning tema valitseva mõju all olev äriühing, sihtasutus ja mittetulundusühing. [RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2027]
- 9) [kehtetu -RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2027]

§ 3. Raamatupidamise seaduse kohaldamine

Käesolevas seaduses kasutatakse mõisteid raamatupidamise seaduse tähenduses, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

§ 4. Eelarveaasta

- (1) Kohaliku omavalitsuse üksuse eelarveaasta algab 1. jaanuaril ja lõpeb 31. detsembril.
- (2) Kohaliku omavalitsuse üksuse eelarve (edaspidi *eelarve*) kinnitatakse üheks eelarveaastaks. Eelarves võib esitada informatsiooni ka eelarveaastast pikema perioodi kohta.

§ 4¹. Jooksva aasta eelarve

Jooksva aasta eelarvena käsitletakse:

- 1) volikogus vastuvõetud eelarvet käesoleva seaduse § 23 lõike 2 kohaselt ja lisaelarvet § 26 lõike 3 kohaselt;
- 2) väljaminekute kavandamist käesoleva seaduse § 26 lõike 4 punkti 4 kohaselt ja reservfondi kasutuselevõtmist § 5 lõike 7 kohaselt. [RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

§ 5. Eelarve ülesehitus ja liigendus

- (1) [Kehtetu -RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]
- (2) Eelarve koosneb järgmistest osadest: [RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]
 - 1) põhitegevuse tulud;
 - 2) põhitegevuse kulud;
 - 3) investeerimistegevus;
 - 4) finantseerimistegevus;
 - 5) likviidsete varade muutus.
- (2¹) Eelarves võib kavandada nõuete ja kohustuste muutusi eraldi osana, kui need avaldavad olulist mõju eelarvele. [RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]
- (3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud eelarveosade detailsus peab vastama vähemalt käesoleva seaduse §-des 14–18 sätestatule. [RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]
- (4) Eelarvele võib lisada käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud osasid, lisasid ja täiendavat informatsiooni, sealhulgas ametiasutuste ja ametiasutuste hallatavate asutuste ning tegevuste ja eesmärkide vahelisi tehinguid, mis on vajalikud kohaliku omavalitsuse üksuse finantsolukorra täpsustamiseks ja eelarve täiendamiseks, kuid mida ei arvestata lõikes 2 nimetatud eelarveosades.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud eelarveosades võib eelarve jaotada täiendavalt tegevuste kaupa ning tegevused täiendavalt eesmärkide kaupa. Eesmärkidele lisatakse nende täitmise mõõtmiseks indikaatorid. Indikaator on eesmärgi saavutamist iseloomustav kvantitatiivne või kvalitatiivne näitaja, mille abil saab analüüsida eesmärgi täitmise suunas liikumist.

(6) Volikogu võib volitada valla- või linnavalitsust eelarvet detailsemalt liigendama.

(7) Eelarves võib eraldi põhitegevuse kuluna planeerida reservfondi ettenägematute väljaminekute tegemiseks. Valla- või linnavalitsus eraldab reservfondist vahendeid sihtotstarbeliselt. Valla- või linnavolikogu kehtestab reservfondi vahendite kasutamise tingimused ja korra määrusega.
[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

2. peatükk **KASSAPÕHISE EELARVE** **KOOSTAMISE ÜLDPÕHIMÕTTED**

[Kehtetu -RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

§ 6. Kassapõhine eelarve

[Kehtetu -RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

§ 7. Kassapõhise eelarve põhitegevuse tulude eelarveosa

[Kehtetu -RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

§ 8. Kassapõhise eelarve põhitegevuse kulude eelarveosa

[Kehtetu -RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

§ 9. Kassapõhise eelarve investeerimistegevuse eelarveosa

[Kehtetu -RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

§ 10. Kassapõhise eelarve finantseerimistegevuse eelarveosa

[Kehtetu -RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

§ 11. Kassapõhise eelarve likviidsete varade muutuse eelarveosa

[Kehtetu -RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

§ 12. Kassapõhise eelarve tasakaal, ülejääk ja puudujääk

[Kehtetu -RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

3. peatükk **EELARVE KOOSTAMISE ÜLDPÕHIMÕTTED**

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

§ 13. Tehingute kavandamine eelarves

Eelarves kavandatakse tehingud vastavalt nende toimumisele, sõltumata sellest, millal nende eest raha laekub või välja makstakse.

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

§ 14. Põhitegevuse tulude eelarveosa

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

(1) Põhitegevuse tulude eelarveosas jaotatakse tulud majandusliku sisu järgi vähemalt järgmisteks liikideks:

- 1) maksutulud;
- 2) tulud kaupade ja teenuste müügist;
- 3) saadavad toetused;
- 4) muud tegevustulud.

(2) Põhitegevuse tulude eelarveosas ei planeerita:

- 1) kasumit ja kahjumit põhivara müügist;
- 2) põhivara soetuseks saadavat sihtfinantseerimist;
- 3) finantstulusid.

(3) Põhitegevuse tulude eelarveosas võib planeerida ja kogusummas arvesse võtta tuludega seotud nõuete ja kohustuste muutusi, kui prognoositakse nende olulist mõju likviidsete varade muutuse eelarveosas kajastatavale raha ja pangakontode saldo muutusele.

§ 15. Põhitegevuse kulude eelarveosa

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

(1) Põhitegevuse kulude eelarveosas jaotatakse kulud majandusliku sisu järgi vähemalt järgmisteks liikideks:

- 1) antavad toetused;
- 2) muud tegevuskulud.

(2) Põhitegevuse kulude eelarveosas ei planeerita:

- 1) põhivara amortisatsiooni ja ümberhindlust;
- 2) põhivara soetuseks antavat sihtfinantseerimist;
- 3) finantskulusid;
- 4) põhivara soetamisega kaasnevat käibemaksukulu.

(3) [Kehtetu -RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

(4) Majandustehingutega kaasnev käibemaksukulu kajastatakse koos kaupade ja teenuste maksumusega.

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

§ 16. Investeermistegevuse eelarveosa

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

(1) Investeermistegevuse eelarveosa jaotatakse majandusliku sisu järgi vähemalt järgmisteks liikideks:

- 1) põhivara soetus;
- 2) põhivara müük;
- 3) põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine;
- 4) põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine;
- 5) osaluste soetus;
- 6) osaluste müük;
- 7) muude aktsiate ja osade soetus;
- 8) muude aktsiate ja osade müük;
- 9) antavad laenud;
- 10) tagasilaekuvad laenud;
- 11) finantstulud ja finantskulud.

(2) Investeermistegevuse eelarveosas ei planeerita:

- 1) põhivara soetuseks saadavat mitterahalist sihtfinantseerimist ja sellega seoses saadavat põhivara, kui sellega ei kaasne kaupade ja teenuste müüki tarnija poolt;
- 2) põhivara soetuseks antavat mitterahalist sihtfinantseerimist ja sellega kaasnevat mitterahalist põhivara võõrandamist;
- 3) mitterahalisi sissemakseid äriühingute, sihtasutuste ja mittetulundusühingute omakapitali ning mitterahalisi väljamakseid äriühingute, sihtasutuste ja mittetulundusühingute omakapitalist;
- 4) finantsinvesteeringute ja osaluste ümberhindamisest põhjustatud kasumit ja kahjumit ning kohaliku omavalitsuse üksuse osa tema osalusega äriühingu majandusaasta tulemist.

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2, 6 ja 8 nimetatud müügid planeeritakse müügist saadava tuluna, mitte müügist saadava kasumi või kahjumina.

(4) Investeeringud planeeritakse investeermistegevuse eelarveosas põhivara soetusena koos soetusega kaasneva käibemaksukuluga.

(5) Investeermistegevuse eelarveosa kogusumma leidmiseks liidetakse käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2, 6 ja 8 nimetatud müükide tulu, punktis 3 nimetatud saadav sihtfinantseerimine, punktis 10 nimetatud tagasilaekuvad laenud ning punktis 11 nimetatud finantstulude ja -kulude vahe, millest lahutatakse punktides 1, 5 ja 7 nimetatud soetuste maksumus, punktis 4 nimetatud antav sihtfinantseerimine ning punktis 9 nimetatud antavad laenud.

(6) [Kehtetu -RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

§ 17. Finantseermistegevuse eelarveosa

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

(1) Finantseermistegevuse eelarveosa jaotatakse vähemalt järgmisteks liikideks:

- 1) laenude võtmine, võlakirjade emitteerimine, kapitalirendi- ja faktooringukohustuste võtmine ning kohustuste võtmine teenuste kontsessioonikokkulepete alusel;
- 2) võetud laenude tagasimaksmine, kapitalirendi- ja faktooringukohustuste täitmine, emitteeritud võlakirjade lunastamine ning tagasimaksed teenuste kontsessioonikokkulepete alusel.

(2) Finantseerimistegevuse eelarveosa kogusumma leidmiseks liidetakse käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud kohustuste võtmiseks kavandatavad rahalised vahendid ja sellest lahutatakse punktis 2 nimetatud kohustuste täitmiseks kavandatavad rahalised vahendid.

§ 18. Likviidsete varade muutuse eelarveosa

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

- (1) Likviidsete varade muutuse eelarveosa jaotatakse järgmisteks liikideks:
 - 1) raha ja pangakontode saldo muutus;
 - 2) rahaturu- ja intressifondide aktsiate või osakute saldo muutus;
 - 3) soetatud võlakirjade saldo muutus.
- (2) Likviidsete varadena käsitatakse varasid, mis vastavad käesoleva seaduse § 36 lõikele 1.
- (3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kirjed võib planeerida ühel kirjel likviidsete varade muutusena.
- (4) Likviidsete varade saldo suurenemine ja vähenemine kajastatakse likviidsete varade muutuse eelarveosas vastavalt plussi või miinusega.

§ 19. Eelarve tasakaal, ülejääk ja puudujääk

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

(1) Põhitegevuse tulude eelarveosa kogusumma ja põhitegevuse kulude eelarveosa kogusumma vahet, millele on liidetud investeerimistegevuse eelarveosa kogusumma, nimetatakse käesolevas seaduses eelarve tulemiks. Eelarve tulem peab võrduma finantseerimistegevuse eelarveosa, likviidsete varade ning nõuete ja kohustuste saldo muutusega.

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

- (2) Eelarve on tasakaalus, kui eelarve tulem võrdub nulliga.
- (3) Eelarve on ülejäägis, kui eelarve tulem on positiivne.
- (4) Eelarve on puudujäägis, kui eelarve tulem on negatiivne.

4. peatükk

EELARVESTRATEEGIA KOOSTAMINE NING EELARVE KOOSTAMINE, VASTUVÕTMINE, AVALIKUSTAMINE JA TÄITMINE

§ 20. Eelarvestrateegia koostamine

(1) Eelarvestrateegia koostatakse arengukavas sätestatud eesmärkide saavutamiseks, et planeerida kavandatavate tegevuste finantseerimist. Eelarvestrateegia koostamisel, menetlemisel, vastuvõtmisel ja avalikustamisel lähtutakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse §-st 37².

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

- (2) [Kehtetu -RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]
- (3) Eelarvestrateegias esitatakse:
 - 1) kohaliku omavalitsuse üksuse majandusliku olukorra analüüs ja prognoos eelarvestrateegia perioodiks;
 - 2) eelarvestrateegia vastuvõtmisele eelnenud aasta tegelikud, jooksva aasta eeldatavad ja eelarvestrateegia perioodiks prognoositavad põhitegevuse tulud vähemalt käesoleva seaduse § 14 lõike 1 detailsuses, eeldatavad põhitegevuse kulud vähemalt § 15 lõike 1 detailsuses, investeerimistegevuse eelarveosa olulisemad tegevused ja investeeringud koos kogumaksumuse prognoosi ja võimalike finantseerimisallikatega, eeldatav finantseerimistegevuse maht ning likviidsete varade muutus;

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

 - 2¹) informatsioon eelarvestrateegia perioodiks kavandatavatest kohalike maksude ja maamaksu muudatustest;

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

 - 3) ülevaade kohaliku omavalitsuse üksuse ja tema valitseva mõju all olevate üksuste majandusolukorrast, sealhulgas arvnäitajad, mis on vajalikud põhitegevuse tulemi ja netovõlakooormuse määra arvutamiseks;

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2027]

 - 4) kohaliku omavalitsuse üksuse ja kohaliku omavalitsuse üksuse konsolideerimisgrupi põhitegevuse tulem eelmisel aastal, jooksvaks aastaks prognoositud ja eelarvestrateegia perioodi igaks aastaks prognoositav põhitegevuse tulem vastavalt käesoleva seaduse §-le 33 iga aasta lõpu seisuga;

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2027]

5) kohaliku omavalitsuse üksuse ja kohaliku omavalitsuse üksuse konsolideerimisgrupi tegelik netovõlakoormus eelmisel aastal, jooksvaks aastaks prognoositud ja eelarvestrateegia perioodiks prognoositav netovõlakoormus vastavalt käesoleva seaduse §-le 34 iga aasta lõpu seisuga;

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2027]

6) muu kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise korraldamiseks oluline informatsioon.

(3¹) Kohaliku omavalitsuse üksuse valitseva mõju all olev üksus kohustub valla- ja linnavalitsusele esitama eelarvestrateegia koostamiseks vajaliku informatsiooni kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 37² lõike 1 alusel kehtestatud määruises ettenähtud tähtaegadel ja korras.

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2027]

(4) Eelarvestrateegias võib põhitegevuse tulud, põhitegevuse kulud ning investeeringud planeerida täiendavalt ka tegevuste kaupa.

(5) Eelarvestrateegias võib ette näha kavandatud tulude ületamise korral rahastatavate täiendavate tegevuste nimekirja.

(6) Eelarvestrateegias võib kavandada kohaliku omavalitsuse üksuse ja tema konsolideerimisgrupi põhitegevuse tulemi lubatavast väärtusest väiksemana:

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2027]

1) kaheks mittejärgestikuks aastaks;

2) järgmiseks eelarveaastaks, kui jooksva aasta eelarve põhitegevuse tulem on kavandatud vastavalt käesoleva seaduse § 33 lõikele 2.

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

(7) [Kehtetu -RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

(8) Eelarvestrateegia eelnõu menetlemisel volikogus lisab eelnõu muutmise ettepaneku algataja põhjendused ja arvestused kavandatavate muudatustega kaasnevate väljaminekute ja nende katteallikate kohta. Volikogu tehtava eelnõu muutmise ettepaneku läbivaatamisel kuulatakse ära valla- või linnavalitsuse arvamus.

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

§ 21. Eelarve koostamise, vastuvõtmise ja täitmise alused

(1) Valla- või linnavolikogu kehtestab määrusega tingimused ja korra:

1) eelarve liigendamiseks;

2) eelarve või lisaelarve eelnõu koostamiseks, volikogus menetlemiseks ja vastuvõtmiseks;

3) majandusaasta aruande volikogus menetlemiseks ja kinnitamiseks;

4) vastuvõtmata eelarve korral väljaminekute tegemiseks;

5) eelarve täitmiseks.

(2) Volikogu võib volitada valla- või linnavalitsust kehtestama määrusega eelarve või lisaelarve eelnõu koostamise ja eelarve täitmise korra.

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

§ 22. Eelarve eelnõu koostamine

(1) Eelarve eelnõu koostab valla- või linnavalitsus vastavalt käesoleva seaduse §-des 5 ja 21 sätestatule. Eelarve eelnõule lisatakse seletuskiri.

(2) Seletuskirjas esitatakse vähemalt järgmine informatsioon:

1) selgitused ja põhjendused käesoleva seaduse § 5 lõikes 3 kirjeldatud detailsuses eelmise aasta, jooksva aasta ning eelseisva eelarveaasta kohta;

1¹) selgitused eelarve eelnõus ja eelarvestrateegias esinevate andmete oluliste erinevuste kohta;

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

2) ülevaade arengukavas ja muudes arengudokumentides kajastatud eesmärkide kavandatavast täitmise plaanist eelseisval eelarveaastal ning nende täitmiseks kavandatavatest tegevustest;

3) ülevaade eelseisvaks eelarveaastaks kavandatavatest investeeringutest koos maksumuste ja finantseerimisallikatega;

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

3¹) kohaliku omavalitsuse üksuse ja tema konsolideerimisgrupi oodatav põhitegevuse tulemi väärtus ja netovõlakoormus eelseisva eelarveaasta lõpuks;

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2027]

4) ülevaade finantsdistiipliini tagamise meetmete rakendamise menetluse ajal eelarvestrateegias või raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse ajal saneerimiskavas eelseisvaks eelarveaastaks kavandatud tegevuste või meetmete kohta;

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

5) muu oluline informatsioon eelseisva eelarveaasta kohta.

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(2¹) Kui vallas või linnas on moodustatud osavald või linnaosa, esitatakse eelarve eelnõu koos seletuskirjaga arvamuse avaldamiseks osavalla- või linnaosakogule. Arvamuse küsimine ja läbivaatamine toimub käesoleva seaduse § 21 lõike 1 või 2 alusel sätestatud korras ja tähtaegadel.
[RT I, 10.02.2026, 1- jõust. 01.07.2026]

(3) Eelarve eelnõu ja seletuskirja esitab valla- või linnavalitsus volikogule hiljemalt üks kuu enne eelseisva eelarveaasta algust.
[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(4) Eelarve eelnõu ja seletuskiri avaldatakse pärast nende volikogule esitamist kohaliku omavalitsuse üksuse veebilehel. Seletuskiri peab olema veebilehel kättesaadav kuni eelarveaasta lõpuni.
[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

§ 23. Eelarve vastuvõtmine

(1) Eelarve eelnõu muutmise ettepanekule lisab selle algataja põhjendused ja arvestused kavandatavate muudatustega kaasnevate väljaminekute ja nende katteallikate kohta. Volikogu poolt tehtava ettepaneku läbivaatamisel kuulatakse ära valla- või linnavalitsuse arvamus.

(2) Eelarve võtab volikogu vastu määrusega.

(3) Eelarve avaldatakse pärast selle vastuvõtmist kohaliku omavalitsuse üksuse veebilehel. Veebilehel avaldatakse samuti eelarve menetlemist käsitlevad volikogu ja volikogu komisjonide istungite protokollid.
[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

(4) Eelarve jõustub eelarveaasta algusest.

§ 24. Eelarveaasta alguseks vastuvõtmata eelarve

(1) Kui valla- või linnavolikogu ei ole eelarvet eelarveaasta alguseks vastu võtnud, võib valla- või linnavalitsus kuni eelarve vastuvõtmiseni teha eelarve eelnõus kavandatud väljamineku, kui selle tegemise tähtaeg saabub enne eelarve vastuvõtmist ja see tuleneb:

- 1) õigusaktist;
- 2) käesoleva seaduse § 34 lõike 2 punktides 1–3, 5–5² ja 7 ning lõikes 7 nimetatud kohustuse täitmiseks sõlmitud lepingust;
- 3) käesoleva seaduse § 27 lõikest 2;
- 4) kohtuotsusest.

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(2) Kui valla- või linnavolikogu ei ole eelarvet eelarveaasta alguseks vastu võtnud, võib valla- või linnavalitsus teha käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatata väljamineku piiratud ulatuses käesoleva seaduse § 21 lõike 1 alusel kehtestatud määruse kohaselt.

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2027]

(3) Kui eelarveaasta alguseks vastu võtmata eelarve korral ei ole volikogu väljaminekute tegemise põhimõtteid sätestanud käesoleva seaduse § 21 lõike 1 alusel kehtestatud määruhes, võib valla- või linnavalitsus kuni eelarve vastuvõtmiseni teha käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatata väljamineku valla- või linnavolikogu määratud liigenduses ühe kaheteistkümnendiku ulatuses:

- 1) eelmise aasta lõpliku eelarve vastavast väljaminekust, kui kavandatav väljaminek on alanud eelarveaasta eelarve eelnõus vähemalt samas summas, või
- 2) alanud eelarveaasta eelarve eelnõus kavandatud väljaminekust, kui see on väiksem eelmise aasta lõpliku eelarve vastavast väljaminekust.

[RT I, 10.02.2026, 1- jõust. 01.01.2027]

§ 25. Eelarve sissetulekute vähenemise ja väljaminekute suurenemise hüvitamine

[Kehtetu -RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.03.2026]

§ 26. Lisaelarve

(1) Eelarveaasta jooksul võib eelarvet muuta lisaelarvega. Valla- või linnavalitsus koostab lisaelarve eelnõu ja esitab selle volikogule. Lisaelarve eelnõule lisatakse seletuskiri põhjendustega lisaelarve vajaduse kohta.

(2) Lisaelarve eelnõu ja seletuskiri avaldatakse käesoleva seaduse § 22 lõikes 4 sätestatud viisil ja tähtajal.

(3) Lisaelarve võtab volikogu vastu määrusega. Lisaelarvet menetletakse volikogus ja vastuvõetud lisaelarve avalikustatakse vastavalt käesoleva seaduse § 23 lõigetele 1 ja 3.

- (4) Lisaelarvet ei pea koostama, kui:
- 1) sissetulekud suurenevad ja väljaminekuid ei suurendata;
 - 2) väljaminekud vähenevad;
[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]
 - 3) [kehtetu -RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]
 - 4) sissetulekud suurenevad sihtotstarbeliselt eraldatud vahendite või annetuste võrra ja väljaminekud suurenevad nende arvel tehtavate kulutuste võrra;
 - 5) esineb käesoleva seaduse § 28 lõikes 5 nimetatud asjaolu.
[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

(5) Kui eelarveaasta jooksul koostatakse lisaelarve, tuleb selles kavandada käesoleva paragrahvi lõike 4 punktis 4 nimetatud sihtotstarbelised vahendid või annetused ja nende arvel tehtavad väljaminekud.

(6) Valla- või linnavalitsus võib teha lisaelarve eelnõu volikogule esitamisest kuni lisaelarve vastuvõtmiseni eelnõus kavandatud väljamineku, kui selle tegemise tähtaeg saabub enne lisaelarve vastuvõtmist ja see tuleneb:
[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

- 1) õigusaktist;
[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]
- 2) käesoleva seaduse § 34 lõike 2 punktides 1–3, 5–5² ja 7 ning lõikes 7 nimetatud kohustuse täitmiseks sõlmitud lepingust;
[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]
- 3) [kehtetu -RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]
- 4) kohtuotsusest.

(6¹) Valla- või linnavalitsus võib käesoleva seaduse § 27 lõikest 2 tulenevaid väljaminekuid teha enne lisaelarve vastuvõtmist.
[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(7) Saneerimiskavast tulenevad muudatused võtab volikogu vastu lisaelarvega ühe kuu jooksul kava kinnitamisest arvates. Kui kohaliku omavalitsuse üksuse eelarvet ei ole veel vastu võetud, kajastatakse need muudatused kohaliku omavalitsuse üksuse eelarve eelnõus.

§ 27. Tegemata jäänud väljaminekute kavandamine järgmisel eelarveaastal

(1) Eelmise aasta eelarves ettenähtud, kuid tegemata jäänud väljaminekute tegemine jooksval eelarveaastal kavandatakse kas eelarvega, kui eelarve on aasta alguseks vastu võtmata, või lisaelarvega.

(2) Eelarve või lisaelarvega võib kavandada eelarveosades kogusummana eelmisel eelarveaastal tegemata jäänud väljaminekuid, kui need tulenevad:

- 1) investeringute elluviimiseks sõlmitud lepingust või välja kuulutatud riigihankest;
- 2) sõlmitud lepingu alusel põhivara soetuseks antavast sihtfinantseerimisest;
[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]
- 3) sõlmitud lepingu alusel saadud sihtfinantseerimisest.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud väljaminekute kogusummadena kavandamise korral kehtestab väljaminekute detailsema jaotuse valla- või linnavalitsus. Ülekantud väljaminekuid võib kasutada eelmise aasta eelarves määratud otstarbeks.

§ 28. Eelarve täitmine

(1) Eelarve täitmist ja raamatupidamist korraldab valla- või linnavalitsus. Eelarve täitmine on sissetulekute kogumine, väljaminekute tegemine ning tehingud varade ja kohustustega, samuti nende kohta arvestuse pidamine vastavuses eelarve koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtetega.

(2) Valla- ja linnavalitsus, kohaliku omavalitsuse üksuse ametiasutus ning ametiasutuse hallatav asutus võivad teha tehinguid ainult eelarves kinnitatud väljaminekute summa piires, välja arvatud käesoleva seaduse §-s 24, § 26 lõike 4 punktis 4 ning lõigetes 6 ja 6¹ nimetatud juhtudel.
[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(3) Kui väljaminekuga on eelarvestrateegias arvestatud, võivad valla- ja linnavalitsus, kohaliku omavalitsuse üksuse ametiasutus ning ametiasutuse hallatav asutus sõlmida tulevastel eelarveaastatel väljamineku tegemiseks lepingu, välja arvatud käesoleva seaduse § 34 lõike 2 punktides 1–3, 7 ja 8 ning lõikes 7 nimetatud kohustuste võtmiseks.
[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

(3¹) Valla- või linnavolikogu võib lubada valla- või linnavalitsust käesoleva seaduse § 21 lõikes 1 nimetatud määrusega ajutiselt piirata eelarves ettenähtud väljaminekute tegemist eelarve täitmise käigus tulude kavandatud väiksema laekumise korral. Määruses sätestatakse ajutise piiramise tingimused, ulatus ja ajaline kestus. Valla- või linnavalitsus peab väljaminekute piiramisest valla- või linnavolikogu teavitama.
[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(3²) Kui lepinguga kaasneb väljaminek tulevastel eelarveaastatel ja sellega ei ole eelarvestrateegias arvestatud, võib volikogu:

1) otsustada väljamineku tegemise iga üksikjuhtumi puhul eraldi;
2) sätestada käesoleva seaduse § 21 lõike 1 alusel kehtestatud määruses valla- või linnavalitsusele, ametiasutusele ja selle hallatavale asutusele tingimused ja piirmäära, mille võrra võib ületada käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud eelarvesummat.

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

(4) Eelarve täitmisel on lubatud kajastada raamatupidamise arvestuspõhimõtetest tulenevaid korrigeerimisi, kui neil on oluline mõju eelarve täitmisele ja neid ei olnud eelarves kavandatud.

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

(5) Eelarveosa sees või eelarveosade vahel võib eelarve täitmine erineda samas mahus kavandatud eelarvest, kui eelarve täitmisel selgub, et tehing klassifitseeritakse teisiti, kui oli eelarves ette nähtud.

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

5. peatükk ARUANDLUS

§ 29. Majandusaasta aruande koostamine ja kinnitamine

(1) Majandusaasta aruande koostamisel lähtutakse raamatupidamise seaduses sätestatud põhimõtetest, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi.

(2) Majandusaasta aruande koostab ja kiidab heaks valla- või linnavalitsus. Vallavanem või linnapea kirjutab majandusaasta aruandele koos kuupäeva märkimisega alla viivitamata pärast seda, kui valla- või linnavalitsus on aruande heaks kiitnud.

(3) Lisaks raamatupidamise seaduse §-s 24 või 31 sätestatule esitatakse tegevusaruandes:

1) ülevaade kohaliku omavalitsuse üksuse arengukavas või muudes arengudokumentides ettenähtud eesmärkide täitmisest aruandeaastal. Indikaatorite rakendamisel tuleb ülevaates esitada indikaatorite kavandatud ja tegelikud andmed;

2) viimase viie aruandeaasta põhitegevuse tulemi väärtus vastavalt käesoleva seaduse § 33 lõikele 1;

3) viimase viie aruandeaasta netovõlakooormus vastavalt käesoleva seaduse § 34 lõikele 1;

4) põhjendused käesoleva seaduse § 33 lõikes 2 esitatud põhitegevuse tulemi lubatavast väärtusest või käesoleva seaduse § 34 lõigetes 3–5 esitatud netovõlakooormuse ülemmäärast mittekinnipidamise kohta, kui neist ei ole kinni peetud;

5) ülevaade eelarvestrateegias kavandatud finantsdistsipliini tagamise meetmete rakendamiseks kavandatud tegevuste või saneerimiskava täitmise kohta käesoleva seaduse §-des 40 ja 44 nimetatud menetluse ajal;

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

6) ülevaade sisekontrollisüsteemide rakendamise kohta.

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

(4) Raamatupidamise aastaaruande koosseisu kuuluvas eelarve täitmise aruandes esitatakse vähemalt käesoleva seaduse § 5 lõikes 3 kehtestatud detailsuses aruandeaasta:

1) esialgne eelarve;

2) lõplik eelarve;

3) eelarve täitmise andmed.

(4¹) Eelarve täitmise aruanne koostatakse kohaliku omavalitsuse üksuse kohta.

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

(5) Esialgne eelarve on vastavalt käesoleva seaduse § 23 lõikele 2 vastuvõetud aruandeaasta eelarve.

(6) Lõplik eelarve on esialgne eelarve koos lisaelarvetest, käesoleva seaduse § 26 lõike 4 punktist 4 ja reservfondi kasutuselevõtmise otsustest tulenevate muudatustega.

(7) Eelarve täitmise aruandes ei ole kohustuslik esitada võrreldavaid arvnäitajaid aruandeaastale eelnenu majandusaasta kohta.

(8) Eelarve täitmise aruande kohta koostatakse raamatupidamise aastaaruande lisa, milles esitatakse:

1) selgitused ja põhjendused esialgse eelarve ja lõpliku eelarve oluliste vahede kohta;

2) selgitused ja põhjendused lõpliku eelarve ja eelarve täitmise oluliste vahede kohta;

3) eelarve täitmise aruandes ja raamatupidamise aastaaruande muudes põhjaruannetes esitatud arvnäitajate vaheline võrdlus koos selgituste ja põhjendustega, kui neil on oluline mõju eelarve täitmisele.

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

(9) Raamatupidamise seaduse ja selle alusel antud õigusaktide tähenduses kohaliku omavalitsuse üksuse valitseva ja olulise mõju all olev äriühing, sihtasutus ja mittetulundusühing esitavad nelja kuu jooksul majandusaasta lõppemisest arvates valla- või linnavalitsusele kinnitatud majandusaasta aruande ja vandeaudiitori aruande, kui raamatupidamise aastaaruande audiitorkontroll on audiitortegevuse seaduse alusel kohustuslik.

(10) Enne majandusaasta aruande kinnitamist volikogus vaatab revisjonikomisjon volikogule esitatud majandusaasta aruande läbi ning kuulab ära seda auditeerinud audiitori, kes selgitab olulisemate auditi käigus tehtud tähelepanekute ja avastatud ebareeglipärasuste sisu. Revisjonikomisjon võib audiitori tutvustatud majandusaasta aruande kohta tehtud tähelepanekute ja avastatud ebareeglipärasustest lähtuvalt teha kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 48 lõikes 7 nimetatud aruandes volikogule ettepanekuid valla- või linnavalitsuse sisekontrollisüsteemi tõhustamiseks.

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

(11) Valla- või linnavalitsus esitab heakskiidetud ja allkirjastatud majandusaasta aruande volikogule kinnitamiseks hiljemalt 31. maiks. Majandusaasta aruandele lisatakse vandeaudiitori aruanne ja valla- või linnavalitsuse protokolliline otsus aruande heakskiitmise kohta. Volikogu kinnitab majandusaasta aruande hiljemalt 30. juuniks otsusega.

(12) Majandusaasta aruanne, vandeaudiitori aruanne, valla- või linnavalitsuse protokolliline otsus aruande heakskiitmise kohta ning volikogu otsus aruande kinnitamise kohta avaldatakse pärast nende kinnitamist kohaliku omavalitsuse üksuse veebilehel.

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

(13) Kohaliku omavalitsuse üksuse raamatupidamise aastaaruande audiitorkontroll toimub vastavalt audiitortegevuse seadusele ja vandeaudiitori aruande koostamisel rakendatakse avaliku huvi üksuse aruandele kehtestatud vormi.

[RT I, 02.02.2018, 9- jõust. 01.01.2019, kohaldatakse aruandeperioodide suhtes, mis algavad 2018. aasta 1. jaanuaril või hiljem.]

§ 30. Riigile esitav eelarve ja eelarvestrateegia

(1) Kohaliku omavalitsuse üksus esitab Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile eelarve tegevusalade kaupa ja eelarvestrateegia.

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud dokumentide esitamise tingimused, korra ja vormi kehtestab valdkonna eest vastutav ministermäärusega.

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(3) Kohaliku omavalitsuse üksus esitab Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile andmed:

- 1) eelarvestrateegia kohta 15. detsembriks;
- 2) eelarve kohta igale kvartalile järgneva kuu viimaseks kuupäevaks.

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

(4) [Kehtetu -RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

§ 31. Muud andmed finantstegevuse kohta

(1) Riigiasutusel on põhjendatud juhul õigus saada kohaliku omavalitsuse üksuselt majandusaasta aruandega, eelarvega, eelarvestrateegiaga, raamatupidamise seaduse § 35 lõike 2 alusel kehtestatud aruannetega, riiklikus statistikas, riiklikes registrites või andmekogudes hõlmamata andmeid ning muud teavet. Kui andmeid või teavet küsitakse kõikide kohaliku omavalitsuse üksuste kohta, teavitab riigiasutus sellest üleriigilist omavalitsusliitu. Nimetatud nõudeid ei rakendata Riigikontrolli puhul, kelle kontrollitoimingute alused tulenevad riigikontrolli seadusest.

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

(1¹) Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumil on õigus saada kohaliku omavalitsuse üksuselt käesoleva seaduse § 34 lõigetes 2 ja 7 nimetatud võlakohustuste võtmiseks sõlmitud lepingute ärakirju.

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

(2) Kohaliku omavalitsuse üksus teavitab teenuste kontsessioonikokkulepete sõlmimisest Rahandusministeeriumi, esitades informatsiooni projekti sisu, kestuse, finantseerimistingimuste ja rahalise mahu kohta. Informatsioon esitatakse 30 päeva jooksul lepingu sõlmimisest arvates. Rahandusministeeriumil on õigus nõuda nimetatud projekte puudutavate lepingute ja nendega seotud muude dokumentide esitamist.

(3) [Kehtetu -RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

(4) [Kehtetu -RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

6. peatükk

FINANTSDISTSIPLIINI TAGAMINE

§ 32. Finantsdistsipliini tagamise meetmed

(1) Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsdistsipliini tagamise meetmed on kinnipidamine kohaliku omavalitsuse üksuse ja kohaliku omavalitsuse üksuse konsolideerimisgrupi:

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2027]

- 1) põhitegevuse tulemi lubatavast väärtusest käesoleva seaduse § 33 tähenduses;
- 2) netovõlakoormuse ülemmäärast käesoleva seaduse § 34 tähenduses.

(2) Põhitegevuse tulemi väärtus ja netovõlakoormus arvutatakse raamatupidamisarvestuse andmete alusel:

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

- 1) kohaliku omavalitsuse üksuse kohta aruandeaasta lõpu seisuga;
- 2) kohaliku omavalitsuse üksuse konsolideerimisgrupi kohta konsolideerituna aruandeaasta lõpu seisuga.

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2027]

(3) Konsolideerimine toimub vastavalt raamatupidamise seaduse § 27 lõikele 4.

(4) Käesoleva seaduse § 33 lõikes 1 ja § 34 lõikes 1 nimetatud arvnäitajate täpsustatud arvutusmetoodika kehtestab valdkonna eest vastutav ministermäärusega.

§ 33. Põhitegevuse tulemi lubatav väärtus

(1) Põhitegevuse tulemi on põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe.

(2) Põhitegevuse tulemi suurus peab aruandeaasta lõpu seisuga katma finantskulud.

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2027]

(3) Põhitegevuse tulemi võib olla aruandeaasta lõpu seisuga käesoleva paragrahvi lõikes 2 määratud lubatavast väärtusest väiksem, kui sellele eelnenud aasta põhitegevuse tulemi vastas käesoleva paragrahvi lõikes 2 määratud lubatavale väärtusele.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

§ 34. Netovõlakoormuse ülemmäär

(1) Netovõlakoormus on käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud võlakohustuste suuruse ja käesoleva seaduse §-s 36 nimetatud likviidsete varade kogusumma vahe.

(2) Netovõlakoormuse arvestuses võetakse võlakohustustena arvesse bilansis kajastatud järgmised kohustused:

- 1) võetud laenud;
- 2) kapitalirendi- ja faktooringukohustused;
- 3) emiteeritud võlakirjad;
- 4) tasumise tähtajaks täitmata jäänud kohustused;
- 5) saadud toetuste tagasimakse kohustused;

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

5¹) toetusteks saadud ettemaksed;

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

5²) toetuste andmise kohustused;

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

- 6) pikaajalised võlad tarnijatele;
- 7) teenuste kontsessioonikokkuleppest tekkivad kohustused;
- 8) muud pikaajalised kohustused, mis nõuavad tulevikus raha väljamaksmist.

(3) Netovõlakoormus võib aruandeaasta lõpul ulatuda lõppenud aruandeaasta põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude kaheksakordse vaheni, kuid ei tohi ületada sama aruandeaasta põhitegevuse tulude kogusummat.

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2026]

(4) Kui käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel arvutatud põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude kaheksakordne vahe on väiksem kui 60 protsenti vastava aruandeaasta põhitegevuse tuludest, võib netovõlakoormus ulatuda kuni 60 protsendini vastava aruandeaasta põhitegevuse tuludest.

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2028]

(5) Netovõlakoormus võib ületada käesoleva paragrahvi lõigetega 3 ja 4 kehtestatud netovõlakoormuse mahu ülemmäära toetuste sildfinantseerimiseks võetud võlakohustuste kogusumma võrra.

(5¹) [Kehtetu -RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(6) Sildfinantseerimine käesoleva seaduse tähenduses on sihtfinantseerimise ja sellega seotud saadava kaasfinantseerimise ulatuses võlakohustuste võtmine väljamaksete teostamiseks vastava projekti raames kuni sihtfinantseeringute ja kaasfinantseeringute laekumiseni.
[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

(7) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud bilansilistele võlakohustustele võetakse netovõlakoormuses arvesse bilansiväliselt kajastatud järgmiste perioodide rendikohustused mittekatkestatavatest kasutusrendilepingutest mittekatkestatava perioodiga üle ühe aasta.

(8) Käesoleva paragrahvi lõigetes 3 ja 4 nimetatud põhitegevuse tulude ja kulude vahe arvutamisel lahutatakse aruandeaasta põhitegevuse kuludest rendikulud, mis tulenevad käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud lepingutest.

§ 34¹. Finantsdistiipliini tagamise meetmete rakendamise ja arvestamine investeringutoetuste andmisel

(1) Riigieelarvest investeringutoetuse saamiseks riigieelarve seaduse § 50 lõikes 5 sätestatud tingimustel peavad kohaliku omavalitsuse üksus ja tema konsolideerimisgrupp kinni pidama järgmistest nõuetest:
[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2027]

- 1) taotluse esitamise aastale eelnenud aasta põhitegevuse tulem peab vastama käesoleva seaduse § 33 lõikes 2 nimetatud lubatavale väärtusele, välja arvatud käesoleva lõike punktis 2 nimetatud juhul;
- 2) taotluse esitamise aasta eelarves kinnitatud põhitegevuse tulem peab vastama käesoleva seaduse § 33 lõikes 2 nimetatud lubatavale väärtusele, kui taotluse esitamise aastale eelnenud aasta põhitegevuse tulem vastas käesoleva seaduse § 33 lõikes 3 sätestatule;
- 3) netovõlakoormus ei tohi viimaste teadaolevate andmete kohaselt ja taotluse esitamise aasta kinnitatud eelarve kohaselt aasta lõpu seisuga ületada käesoleva seaduse § 34 lõigetes 3–5 sätestatud ülemmäära;
- 4) projekti omafinantseeringu tasumiseks võetava võlakohustusega ei tohi ületada käesoleva seaduse § 34 lõigetes 3–5 sätestatud netovõlakoormuse ülemmäära.

(2) Kui toetust taotleb kohaliku omavalitsuse üksus ei ole investeringu omafinantseeringu katmist kavandanud eelarves või eelarvestraateegias, võib toetuse andja nõuda finantsplaani, milles kohaliku omavalitsuse üksus näitab, kuidas ta omafinantseeringu katab.
[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

(3) [Kehtetu -RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

(4) Kui toetuse taotlejaks on kohaliku omavalitsuse üksus või tema valitseva mõju all olev üksus või nad panustavad teise taotleja projekti omafinantseeringusse ning käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud nõuded ei ole täidetud, jätab toetuse andja selle projekti investeringute kavast välja või taotluse rahuldamata, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud juhul.
[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2027]

(5) Kui taotluse menetlemise ajal ei ole täidetud käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud nõuded, kuid on võimalik projekt jooksva aastal või eelseisvatel aastatel ellu viia, võib toetuse andja teha taotluse rahuldamise otsuse kõrvaltingimusega. Otsuses määratakse tähtpäev, mis ajaks tuleb käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõuded täita.
[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

(6) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõuete täitmiseks kõrvaltingimuse seadmisel on toetuse andja kohustatud küsima enne taotluse suhtes otsuse tegemist Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumilt arvamust.
[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud nõudeid ei rakendata tervishoiuteenuste korraldamise seaduse tähenduses tervishoiuteenuse osutaja suhtes.
[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

§ 35. Kohaliku omavalitsuse üksuste koondelarvepositsiooni parandamine ja finantsvõimekuse suurendamine

[Kehtetu -RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

§ 35¹. Võlakohustuste võtmise erakorraline piirang

[Kehtetu -RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

§ 35². Võlakohustuste võtmise erakorralise piirangu ajal võlakohustuste võtmine

[Kehtetu -RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

7. peatükk

VARADELE JA KOHUSTUSTE VÕTMISELE ESITATAVAD NÕUDED

§ 36. Likviidsed varad

(1) Käesoleva seaduse tähenduses peetakse likviidseteks varadeks raha ja pangakontodel olevaid vahendeid, rahaturu- ja intressifondide aktsiaid ja osakuid ning soetatud võlakirju.

(1¹) Kohaliku omavalitsuse üksus võib omada sularaha, kuid mitte rohkem kui on valla- või linnavalitsuse kehtestatud sularahas hoitava summa ülemmäär.
[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(1²) Kohaliku omavalitsuse üksus ja tema valitseva mõju all olev üksus võivad igapäevaseks arveldamiseks omada hoiust:

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2027]

1) krediidasutuses, millel puudub krediidireiting või see on väiksem kui rahvusvaheliselt tunnustatud reitinguagentuuride määratluse kohaselt investeerimisjärgu krediidireiting, käesoleva paragrahvi lõikes 1³ määratud tingimusel;

2) krediidasutuses või selle emattevõtja või filiaalina tegutsevas välisriigi krediidasutuses, millel on investeerimisjärgu krediidireiting.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(1³) Käesoleva paragrahvi lõike 1² punktis 1 nimetatud krediidasutustes hoitavate hoiuste jääk ei tohi kuu lõpu seisuga olla suurem kui 0,5 protsenti kohaliku omavalitsuse üksuse eelarve või tema valitseva mõju all oleva üksuse eelmise aruandeaasta põhitegevuse tulude kogusummast.

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2027]

(2) Kohaliku omavalitsuse üksus ja tema valitseva mõju all olev üksus võivad käesoleva paragrahvi lõikes 1 likviidsete varadena määratud vahendeid paigutada:

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2027]

1) tähtajalisse hoiusesse krediidasutustes, kui krediidasutusel või selle emattevõtja või filiaalina tegutseval välisriigi krediidasutusel ei ole rahvusvaheliselt tunnustatud reitinguagentuuride määratluse kohaselt krediidireiting (edaspidi *krediidireiting*) väiksem kui P-2 (*Moody's*) või selle ekvivalent;

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2027]

2) võlakirjadesse, mille emitendi krediidireiting ei ole väiksem kui A2 (*Moody's*) või P-1 (*Moody's*) või nende ekvivalent;

3) selliste rahaturu- ja intressifondide aktsiatesse ja osakutesse, mis vastavad investeerimisfondide seaduses eurofondide kohta sätestatud nõuetele.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(2¹) Kui võlakirja emitendi kõrgeim krediidireiting on muutunud pärast võlakirja soetamist väiksemaks käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 2 nimetatud krediidireitingust või rahaturu- ja intressifond ei vasta pärast osakute soetamist käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 3 määratud nõuetele, peavad kohaliku omavalitsuse üksus ja tema valitseva mõju all olev üksus võlakirja realiseerima või osaku võõrandama kolme kuu jooksul.

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2027]

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 1 ja 2 nimetatud väärtpaberite emitendiks või hoiuste hoidjaks olev krediidasutus või filiaalina tegutsev välisriigi krediidasutus peab olema asutatud Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigis või selle suhtes kehtivad usaldatavusnormatiivid peavad vastama vähemalt sama rangetele nõuetele, kui on sätestatud Euroopa Liidu õigusaktides.

(4) Kohaliku omavalitsuse üksus võib likviidseid varasid paigutada ning kasutusele võtta käesoleva seaduse § 36¹ alusel kehtestatud tingimuste ja korra kohaselt.

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

(5) Volikogu võib volitada valla- või linnavalitsust kehtestama määrusega likviidsete varade paigutamise ning kasutuselevõtmise tingimused ja korra.

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

§ 36¹. Finantsjuhtimise tingimused ja kord

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise tingimused ja korra kehtestab volikogu määrusega.

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

§ 37. Muudele varadele esitatavad nõuded

(1) Kohaliku omavalitsuse üksusel ja tema valitseva mõju all oleval üksusel on keelatud omandada aktsiaid, osi, muid omakapitaliinstrumente ja väärtipabereid, mida ei peeta likviidseteks varadeks käesoleva seaduse § 36 lõike 1 kohaselt, välja arvatud kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 35 lõikes 2 nimetatud juhul.
[RT I, 10.02.2026, 1- jõust. 01.01.2027]

(2) Kohaliku omavalitsuse üksus ja tema valitseva mõju all olevad üksused võivad üksteisele rahavoogude juhtimiseks või investeringuteks anda laenu ning tagada investeringute eesmärgil võetavaid võlakohustusi.
[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2027]

(2¹) Kohaliku omavalitsuse üksus ja tema valitseva mõju all olev üksus võivad käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud rahavoogude juhtimiseks anda laenu tingimusel, et laen makstakse eelarveaasta lõpuks tagasi.
[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2027]

(2²) Kohaliku omavalitsuse üksus võib tagada kohaliku omavalitsuse üksustele edasilaenamise tegeleva isiku selleks otstarbeks võetavaid võlakohustusi järgmistel tingimustel:

1) edasilaenamine on isiku põhitegevusala;
2) isik on vähemalt kolme kohaliku omavalitsuse üksuse poolt ühiselt asutatud ja selle äriühinguna tegutseva isiku kõik aktsiad või osad kuuluvad vähemalt kolmele kohaliku omavalitsuse üksusele.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(2³) Volikogu võib otsustada käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud laenu andmise või tagamise ning rahavoogude juhtimise eesmärgil laenu andmise iga üksikjuhtumi puhul eraldi või kehtestada valla- või linnavalitsusele eelarveaastaks piirmäärad, milleni võib antavate laenude kogusumma ulatuda.

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

(2⁴) Kohaliku omavalitsuse üksuse valitseva mõju all oleval üksusel on lubatud anda laenu ainult järgmistel tingimustel:

1) laenu andmine on põhikirja järgi äriühingu, sihtasutuse või mittetulundusühingu põhitegevus;
2) laenu antakse äriühingu, sihtasutuse või mittetulundusühingu oma vahendite arvelt;
3) laenu antakse ainult sotsiaalsest eesmärgist lähtuvalt piiratud ringile füüsilistele isikutele;
4) laenu antakse turutingimustest madalama intressiga või muudel turul kehtivatest tingimustest soodsamatel tingimustel.

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2027]

(3) Kohaliku omavalitsuse üksus võib enda või tema valitseva mõju all oleva üksuse võlakohustuse tagamiseks koormata kohaliku omavalitsuse üksuse ülesannete täitmiseks olulist kinnisasja või lubada võõrandada asjaomast kinnisasja koormavat hoonestusõigust või koormata kinnisasja piiratud asjaõigusega selliselt, et kinnisasja või hoonestusõiguse võõrandamisel või koormamisel jätkuks kinnisasja kasutamine endisel otstarbel.

[RT I, 10.02.2026, 1- jõust. 01.01.2027]

(4) Volikogu võib otsustada käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud võlakohustuste tagamiseks kinnisasja asjaõigusega koormamise iga üksikjuhtumi puhul eraldi või kehtestada käesoleva seaduse § 36¹ alusel antud määruks kinnisasja koormamise tingimused ja korra.

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

§ 38. Kohustuste võtmisele esitatavad nõuded

(1) Kohaliku omavalitsuse üksus ja tema valitseva mõju all olev üksus võivad võtta laenu, emiteerida võlakirju, võtta kapitalirendi- ja faktooringukohustusi ning kohustusi teenuste kontsessioonikokkulepete alusel:

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2027]

1) investeringuteks;
2) põhivara soetuseks antavaks sihtfinantseerimiseks;
3) osaluste, aktsiate, osade ja muude omakapitaliinstrumentide omandamiseks;
4) võetud võlakohustuste refinantseerimiseks;

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

5) käesoleva seaduse § 37 lõikes 2 nimetatud laenude andmiseks.

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(2) Raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluses võib kohaliku omavalitsuse üksus kooskõlas saneerimiskava ja finantsplaaniga võtta laenu käesoleva seaduse § 34 lõike 2 punktis 4 nimetatud kohustuste täitmiseks.

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(3) Kui kohaliku omavalitsuse üksusel ei ole piisavalt vahendeid kohtuotsusest tuleneva kohustuse täitmiseks, võib ta võtta laenu kooskõlastatult Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumiga. Kooskõlastamiseks peab kohaliku omavalitsuse üksus esitama Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile kirjaliku laenu võtmise kooskõlastamise taotluse, milles on selgitatud laenu võtmise põhjusi. Regionaal- ja Põllumajandusministeerium otsustab laenu võtmise kooskõlastamise või kooskõlastamata jätmise kaalutusõiguse alusel, arvestades kohaliku

omavalitsuse üksuse vahendite kasutamise võimalusega kohtuotsusest tuleneva kohustuse täitmiseks ning täitmise muid võimalusi.

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(4) Kohaliku omavalitsuse üksus ja tema valitseva mõju all olev üksus võivad võtta rahavoogude juhtimise eesmärgil laenu tingimusel, et laen makstakse eelarveaasta lõpuks tagasi.

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2027]

(5) Volikogu võib otsustada käesoleva seaduse § 34 lõike 2 punktides 1–3, 7 ja 8 nimetatud võlakohustuste võtmise, § 34 lõikes 7 nimetatud rendikohustuste võtmise ja § 38 lõikes 4 nimetatud rahavoogude juhtimise eesmärgil laenu võtmise iga üksikjuhtumi puhul eraldi või kehtestada valla- või linnavalitsusele eelarveaastaks piirmäärad, milleni võib võetavate võlakohustuste kogusumma ulatuda.

[RT I, 10.02.2026, 1- jõust. 20.02.2026]

8. peatükk

FINANTSDISTSIPLIINI TAGAMISE MEETMETE RAKENDAMISE MENETLUS

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

§ 39. Finantsdistsipliini tagamise meetmete rakendamata jätmine

(1) Kohaliku omavalitsuse üksus või kohaliku omavalitsuse üksuse konsolideerimisgrupp ei rakenda finantsdistsipliini tagamise meetmeid, kui:

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2027]

1) aruandeaasta lõpu seisuga oli põhitegevuse tulem väiksem käesoleva seaduse § 33 lõikes 2 nimetatud lubatavast väärtusest või

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2026]

2) aruandeaasta lõpu seisuga ületas netovõlakoormus käesoleva seaduse § 34 lõigetes 3–5 sätestatud netovõlakoormuse ülemmäära.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(1¹) Kui kohaliku omavalitsuse üksus või kohaliku omavalitsuse üksuse konsolideerimisgrupp jättis vastavalt käesoleva paragrahvi lõikele 1 finantsdistsipliini tagamise meetmed rakendamata, esitab kohaliku omavalitsuse üksus nimetatud asjaolu ilmnemisele järgneval eelarveaastal eelarvestrateegia eelnõu Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile üle vaatamiseks käesoleva seaduse § 30 lõike 2 alusel kehtestatud korra kohaselt.

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2028]

(1²) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1¹ nimetatud eelarvestrateegia eelnõus kavandatud põhitegevuse tulem ei vasta käesoleva seaduse § 33 lõike 2 nõudele ja netovõlakoormus § 34 lõigetele 3–5, esitab Regionaal- ja Põllumajandusministeerium kohaliku omavalitsuse üksusele ettepaneku finantsdistsipliini meetmete rakendamiseks.

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2028]

(2) Kui kohaliku omavalitsuse üksus või kohaliku omavalitsuse üksuse konsolideerimisgrupp jättis vastavalt käesoleva paragrahvi lõikele 1 finantsdistsipliini tagamise meetmed rakendamata ja vastuvõetud eelarvestrateegiaga või eelarvega kavandatakse meetmete rakendamata jätmist jätkata, informeerib Regionaal- ja Põllumajandusministeerium kohaliku omavalitsuse üksust meetmete rakendamata jätmise tagajärgedest.

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2028]

(3) Finantsdistsipliini tagamise meetmete rakendamist kontrollitakse majandusaasta aruandes esitatud näitajate alusel vastava majandusaasta aruande volikogus kinnitamise kuupäeva seisuga.

§ 40. Finantsdistsipliini tagamise meetmete rakendamise menetlus

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(1) Finantsdistsipliini tagamise meetmete rakendamise menetlust (edaspidi *korrigeerimismenetlus*) alustatakse, kui käesoleva seaduse § 39 lõike 3 alusel on tuvastatud, et kohaliku omavalitsuse üksuse või kohaliku omavalitsuse üksuse konsolideerimisgrupi:

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2027]

1) põhitegevuse tulem oli kahe järjestikuse aruandeaasta lõpu seisuga väiksem käesoleva seaduse § 33 lõikes 2 nimetatud lubatavast väärtusest või

2) netovõlakoormus ületas kahe järjestikuse aruandeaasta lõpu seisuga käesoleva seaduse § 34 lõigetes 3–5 sätestatud netovõlakoormuse ülemmäära.

(2) Korrigeerimismenetluse perioodiks on käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asjaolu ilmnemise aasta ja sellele järgnevad neli aastat.

(3) Korrigeerimismenetluse alustamisel peab kohaliku omavalitsuse üksus tagama eelarvestrateegias ettenähtud finantsdistiipliini tagamise meetmete rakendamise hiljemalt menetlusperioodi lõpuks. Kui nende rakendamine eeldab sissetulekute suurendamist või väljaminekute vähendamist, esitab kohaliku omavalitsuse üksus eelarvestrateegias vastavad korrigeerivad tegevused koos rahalise mõjuga korrigeerimismenetluse aastate kohta. Menetlusperioodil ei tohi eelarvestrateegias ette näha tegevusi, mis raskendavad finantsdistiipliini tagamise meetmete rakendamist.

(3¹) Kui kohaliku omavalitsuse üksuse suhtes rakendub käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud korrigeerimismenetlus, esitab kohaliku omavalitsuse üksus lõikes 2 nimetatud perioodil eelarvestrateegia eelnõu Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile üle vaatamiseks käesoleva seaduse § 30 lõike 2 alusel kehtestatud korra kohaselt.
[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2028]

(4) Korrigeerimismenetluse ajal ei tohi kohaliku omavalitsuse üksus eelarvet kavandada selliselt, et aasta lõpu seisuga on põhitegevuse tulem väiksem või netovõlakoormus suurem, kui eelarvestrateegias on korrigeerimismenetluse vastavaks aastaks kavandatud.

(5) Korrigeerimismenetluse perioodil võib tervishoiuteenuse osutaja suurendada vajaduse korral oma netovõlakoormust kuni 60 protsendini põhitegevuse tulude mahust, kui seejuures tagatakse käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud tingimuste täitmine.

(6) Kui eelarvestrateegia või eelarve ei vasta käesoleva paragrahvi lõigetes 3 ja 4 nimetatud tingimustele, esitab Regionaal- ja Põllumajandusministeerium kohaliku omavalitsuse üksusele põhjendatud ettepaneku viia 60 päeva jooksul ettepaneku saamisest arvates eelarvestrateegia ja eelarve koosõlla seaduse nõuetega.

(7) Käesoleva paragrahvi lõiget 1 ei rakendata korrigeerimismenetluse ja raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse ajal.
[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

§ 41. Korrigeerimismenetluse lõpetamine [RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

Korrigeerimismenetlus loetakse lõppenuks:
[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

- 1) majandusaasta aruande kinnitamise kuupäeva seisuga, kui kohaliku omavalitsuse üksus ja kohaliku omavalitsuse üksuse konsolideerimisgrupp rakendavad aruandeaasta lõpu seisuga finantsdistiipliini tagamise meetmeid;
[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2027]
- 2) käesoleva seaduse § 44 lõikes 3 nimetatud raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse algatamise otsuse tegemise kuupäeva seisuga või
- 3) haldusterritoriaalse korralduse muudatuse jõustumise aasta lõpu seisuga.

9. peatükk

RASKE FINANTSOLUKORRA OHT

§ 42. Raske finantsolukorra oht

- (1) Kohaliku omavalitsuse üksus on raske finantsolukorra ohus, kui:
- 1) kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu ei ole käesoleva seaduse § 40 lõikes 6 sätestatud tähtajaks kinnitanud käesoleva seaduse § 40 lõikele 3 vastavat eelarvestrateegiat;
[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]
 - 2) kohaliku omavalitsuse üksus või kohaliku omavalitsuse üksuse konsolideerimisgrupp ei rakenda finantsdistiipliini tagamise meetmeid käesoleva seaduse § 40 lõikes 2 nimetatud korrigeerimismenetluse perioodi viimase aruandeaasta lõpu seisuga kinnitatud majandusaasta aruande kohaselt;
[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2027]
 - 3) kohaliku omavalitsuse üksus ei suuda püsivalt täita võetud kohustusi ja rahuldada tähtaegselt võlausaldajate nõudeid.

(2) Kui kohaliku omavalitsuse üksus ega kohaliku omavalitsuse üksuse konsolideerimisgrupp ei suuda rakendada finantsdistiipliini tagamise meetmeid, võib kohaliku omavalitsuse üksus esitada Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile taotluse raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse algatamiseks.
[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2027]

(3) Kui kohaliku omavalitsuse üksus ja kohaliku omavalitsuse üksuse konsolideerimisgrupp rakendavad finantsdistiipliini tagamise meetmeid, kuid kohaliku omavalitsuse üksus ei suuda võetud kohustusi püsivalt täita, võib kohaliku omavalitsuse üksus esitada Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile taotluse raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse algatamiseks.

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2027]

(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 nimetatud taotluses tuleb põhjendada raske finantsolukorra ohu tekkimist. Kohaliku omavalitsuse üksus peab esitama koos taotlusega saneerimiskava ja finantsplaani kavandi, mis on koostatud vastavalt käesoleva seaduse § 47 lõigetele 4 ja 6.

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

§ 43. Raske finantsolukorra ohu komisjon

(1) Raske finantsolukorra ohu komisjon (edaspidi *komisjon*) nõustab Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi kohaliku omavalitsuse üksuse raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse läbiviimisel eesmärgiga kõrvaldada raske finantsolukorra oht ja kohelda võlausaldajaid võrdselt.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(2) Komisjoni moodustab ja selle töökorra kinnitab valdkonna eest vastutav minister.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(3) Komisjon moodustatakse alalisena ning selle liikmeteks on kolm Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi ametnikku ja kaks üleriigilise omavalitsusüksuste liidu nimetatud isikut. Komisjoni esimeheks on Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi ametnik. Komisjon võib oma töösse kaasata eksperte.

[RT I, 10.02.2026, 1- jõust. 01.07.2026]

(4) Komisjoni liige peab olema raske finantsolukorra ohus oleva kohaliku omavalitsuse üksusest ja tema valitseva mõju all olevast üksusest sõltumatu.

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2027]

(5) Komisjoni töö teenindamise tagab Regionaal- ja Põllumajandusministeerium.

(6) Komisjon võtab otsuseid vastu komisjoni koosolekul kirjaliku või elektroonse hääletamise teel. Kõik koosolekul osalevad komisjoni liikmed on kohustatud hääletama, kusjuures nad ei või jääda erapooletuks. Komisjoni otsused avalikustatakse Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi veebilehel.

(7) Komisjoni liige ei või osaleda komisjoni otsuste langetamisel ja ta peab ennast taandama, kui esineb asjaolu, mis annab alust kahelda tema erapooletuses.

(8) [Kehtetu -RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

§ 44. Raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse algatamine

(1) Kui on ilmnenud käesoleva seaduse § 42 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud asjaolud, otsustab Regionaal- ja Põllumajandusministeerium asjaomase kohaliku omavalitsuse üksuse suhtes raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse algatamise ja informeerib sellest komisjoni.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(2) Kui kohaliku omavalitsuse üksus on esitanud käesoleva seaduse § 42 lõikes 2 või 3 nimetatud taotluse, analüüsib Regionaal- ja Põllumajandusministeerium esitatud saneerimiskava ja finantsplaani kavandit. Kui raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse algatamine on põhjendatud, edastab Regionaal- ja Põllumajandusministeerium taotluse, saneerimiskava ja finantsplaani kavandi komisjonile koos seisukohaga 20 tööpäeva jooksul nende saamisest arvates.

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(2¹) Kui Regionaal- ja Põllumajandusministeerium leiab analüüsi tulemusena, et kohaliku omavalitsuse üksus suudab võlausaldajate nõuded iseseisvalt rahuldada ja finantsdistsipliini tagamise meetmeid rakendada, teatab Regionaal- ja Põllumajandusministeerium 20 tööpäeva jooksul taotluse saamisest arvates kohaliku omavalitsuse üksusele, et ei toeta raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse algatamist, ja lisab selgitused.

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(2²) Kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus menetluse algatamist mittetoetava seisukohaga, võib kohaliku omavalitsuse üksus esitada Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile uue taotluse ning saneerimiskava ja finantsplaani kavandid. Regionaal- ja Põllumajandusministeerium esitab need komisjonile koos seisukohaga 20 tööpäeva jooksul nende saamisest arvates.

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(3) Raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetlus algab Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi vastava otsuse tegemisest ja kestab kuni käesoleva seaduse § 52 lõigetes 2 ja 3 nimetatud otsuse tegemiseni.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(4) [Kehtetu -RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(5) Kohaliku omavalitsuse üksuse raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse algatamisega seoses peab volikogu kuni saneerimiskava kinnitamiseni kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punktides 1–6, 7, 8, 19, 21, 22, 24, 25, 34, 35 ja 36 nimetatud tegevustega seotud õigusaktide eelnõud Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumiga kooskõlastama.
[RT I, 10.02.2026, 1- jõust. 01.07.2026]

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud eelnõude kooskõlastamiseks esitab kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu õigusakti eelnõu koos seletuskirjaga Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile.
[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(7) Regionaal- ja Põllumajandusministeerium jätab esitatud õigusakti eelnõu kooskõlastamata, kui selle vastuvõtmine vähendab kohaliku omavalitsuse üksuse ja tema valitseva mõju all oleva üksuse sissetulekuid, suurendab nende väljaminekuid, vähendab varade mahtu või suurendab kohustuste mahtu võrreldes vastuvõetud eelarvega. Kooskõlastamata jätmise korral lisab Regionaal- ja Põllumajandusministeerium põhjendused.
[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2027]

(8) Kümne tööpäeva jooksul raske finantsolukorra ohu väljakuulutamise arvates nimetab kohaliku omavalitsuse üksus volitatud isiku, kes võtab komisjoni tööst osa hääleõiguseta.

(9) Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumil on õigus nõuda taotluses ning saneerimiskava ja finantsplaani kavandites esitatud täpsustamiseks või kohaliku omavalitsuse üksuse finantsolukorra analüüsimiseks täiendavat informatsiooni.
[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

§ 45. Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile kehtestatud tähtajad raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluses

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(1) Regionaal- ja Põllumajandusministeerium otsustab kümne tööpäeva jooksul eelnõu või ettepaneku saamisest arvates käesoleva seaduse § 44 lõikes 5 ja § 49 lõikes 2 nimetatud kooskõlastuse andmise või andmata jätmise.
[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(2) [Kehtetu -RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(3) Regionaal- ja Põllumajandusministeerium otsustab 30 tööpäeva jooksul taotluse või kavandi saamisest arvates:

- 1) raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse algatamise või vastava taotluse rahuldamata jätmise;
- 2) seisukoha andmise saneerimiskava ja finantsplaani kavandite kohta;
- 3) raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse lõpetamise või lõpetamise taotluse rahuldamata jätmise.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(4) Kui Regionaal- ja Põllumajandusministeerium on käesoleva seaduse § 44 lõike 9 alusel nõudnud kohaliku omavalitsuse üksuselt täiendavat informatsiooni, peatub käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 3 määratud tähtaegade arvestus kuni kohaliku omavalitsuse üksuselt nõutud informatsiooni esitamiseni.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

§ 46. Kohaliku omavalitsuse üksusele kehtestatud tähtajad raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluses

(1) Kohaliku omavalitsuse üksus esitab Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile kooskõlastamiseks saneerimiskava ja finantsplaani kavandid 60 päeva jooksul:

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

1) raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse algatamise otsuse saamisest arvates, kui menetlus on algatatud käesoleva seaduse § 44 lõike 1 alusel;

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

2) raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse lõpetamise taotluse rahuldamata jätmise otsuse saamisest arvates.

(1¹) Kohaliku omavalitsuse üksus on kohustatud kõrvaldama taotluse ning saneerimiskava ja finantsplaani kavandi puudused 20 tööpäeva jooksul Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumilt vastava nõude saamisest arvates.

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(2) Kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu kinnitab saneerimiskava ja finantsplaani ning nende muudatused 30 päeva jooksul Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumilt kavandi kohta seisukoha ja muudatusettepanekute saamisest või muudatusettepaneku kooskõlastuse saamisest arvates.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(3) Kohaliku omavalitsuse üksus viib 60 päeva jooksul saneerimiskava vastuvõtmisest arvates kõik õigusaktid, mis on seotud saneerimiskavas toodud eesmärkide täitmisega, kooskõlla saneerimiskavaga.

(4) Kohaliku omavalitsuse üksus esitab Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile kinnitatud saneerimiskava ja finantsplaani ning saneerimiskava ja finantsplaani muudatused kümne tööpäeva jooksul nende kinnitamisest arvates.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(5) Kohaliku omavalitsuse üksus avaldab kohaliku omavalitsuse üksuse veebilehel kinnitatud saneerimiskava ja finantsplaani ning saneerimiskava ja finantsplaani muudatused.

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

§ 47. Saneerimiskava

(1) Saneerimiskava täitmise tulemusena peab kohaliku omavalitsuse üksus suutma rahuldada võlausaldajate nõuded vastavalt saneerimiskava tingimustele ning kohaliku omavalitsuse üksus ja kohaliku omavalitsuse üksuse konsolideerimisgrupp peavad rakendama finantsdistsipliini tagamise meetmeid.

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2027]

(2) Saneerimiskava ja finantsplaani kehtivuse periood on nende koostamise aasta ning sellele järgnevad neli eelarveaastat.

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(3) Kui Regionaal- ja Põllumajandusministeerium leiab, et finantsdistsipliini tagamise meetmeid on võimalik rakendada ja võlausaldajate nõuded on võimalik rahuldada varem kui nelja eelseisva eelarveaasta möödumisel, võib Regionaal- ja Põllumajandusministeerium saneerimiskava ja finantsplaani kavandis määrata nende elluviimiseks lühema perioodi.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(4) Saneerimiskava koostatakse kohaliku omavalitsuse üksuse kohta ja see sisaldab:

- 1) hinnangut raske finantsolukorra ohu tekkimise põhjuste kohta;
- 2) [kehtetu -RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]
- 3) [kehtetu -RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]
- 4) sissetulekute suurendamise ja väljaminekute vähendamise meetmeid;
- 5) investeerimistegevuse ning kohustuste võtmise piiranguid ja tingimusi;
- 6) kohustuste täitmise ja nõuete rahuldamise tingimusi kokkuleppel võlausaldajatega;
- 7) tingimusi olukorraks, kui sissetulekud ületavad finantsplaanis eeldatud mahtu;
- 8) vajaduse korral ettepanekuid juhtimise korrastamiseks ning ametiasutuste ja ametiasutuste hallatavate asutuste reorganiseerimiseks ja teenistujate koosseisu vähendamiseks;
- 9) vajaduse korral ettepanekuid kohaliku omavalitsuse üksuse õigusaktide muutmiseks;
- 10) vajaduse korral kohustust kooskõlastada Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumiga saneerimiskava kehtivuse perioodil volikogule esitatavad eelarve või lisaeelarve eelnõud;

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

11) muid saneerimiseks vajalikke andmeid ja ettepanekuid.

(5) Saneerimiskava juurde kuulub finantsplaani. Finantsplaaniga kavandatakse kohaliku omavalitsuse üksuse eelarveosad saneerimiskava elluviimise perioodiks.

(6) Finantsplaani koostatakse eelarveosade kaupa, mis on liigendatud lisaks käesoleva seaduse § 5 lõikes 3 määratud detailsusele vähemalt raamatupidamise seaduse § 35 lõike 2 alusel kehtestatud riigi raamatupidamise üldeeskirjas ettenähtud kontoklassi või selle puudumisel kontoklassi täpsusele eelnevas väikseimas detailsuses vähemalt tegevusalade kaupa.

(7) Finantsplaanis esitatakse saneerimiskava kehtivuse perioodiks iga aasta lõpu seisuga kohaliku omavalitsuse üksuse ja kohaliku omavalitsuse konsolideerimisgrupi prognoositav:

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2027]

- 1) põhitegevuse tulem vastavalt käesoleva seaduse § 33 lõikele 1;
- 2) põhitegevuse tulemi väärtus vastavalt käesoleva seaduse § 33 lõikele 2;
- 3) netovõlakooormus vastavalt käesoleva seaduse § 34 lõikele 1;
- 4) netovõlakooormuse vastavus ülemmäärale vastavalt käesoleva seaduse § 34 lõigetele 3–5.

(7¹) Kui Vabariigi Valitsus on otsustanud käesoleva seaduse § 50 lõike 1 punkti 1 kohaselt toetuse või laenu andmise riigieelarvest, tuleb vastav summa ette näha finantsplaanis ja selle kasutamise tingimused saneerimiskavas.

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(8) Kui raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetlus on algatatud põhjusel, et kohaliku omavalitsuse üksuse konsolideerimisgrupp ei rakenda tema valitseva mõju all oleva üksuse tegevuse tõttu finantsdistsipliini tagamise meetmeid, siis:

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2027]

1) võib vajaduse korral näha saneerimiskavas ette juhendid kohaliku omavalitsuse üksuse valitseva mõju all olevate üksuste finantstegevuse suunamiseks;

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2027]

2) esitatakse finantsplaanis kohaliku omavalitsuse üksuse valitseva mõju all olevate üksuste prognoosid põhitegevuse tulude, põhitegevuse kulude, investeerimistegevuse, finantseerimistegevuse ja likviidsete varade muutuse kohta, prognoositav ülejääk või puudujääk ning netovõlakoomus saneerimiskava koostamise aasta ja iga nelja eelseisva eelarveaasta kohta.

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2027]

(9) Saneerimiskava ja finantsplaan on lubatud koostada selliselt, et Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumiga kooskõlastatult võib tervishoiuteenuste korraldamise seaduse mõistes tervishoiuteenuse osutaja suurendada vajaduse korral oma netovõlakoomust kuni 60 protsendini põhitegevuse tulude mahust, kui seejuures tagatakse käesoleva paragrahvi lõike 1 tingimuste täitmine.

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

§ 48. Saneerimiskava koostamine ja kinnitamine

(1) Raske finantsolukorra ohus olev kohaliku omavalitsuse üksus koostab saneerimiskava ja finantsplaani kavandid vastavalt käesoleva seaduse §-le 47 ja esitab need Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(2) Kui Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi hinnangul ei ole kohaliku omavalitsuse üksusel saneerimiskava või finantsplaani kavand elluviimisel võimalik raske finantsolukorra ohust välja tulla, võib Regionaal- ja Põllumajandusministeerium teha saneerimiskava ja finantsplaani kavandite muutmise ettepanekuid. Regionaal- ja Põllumajandusministeerium võib otsustada saneerimiskava kavanadile käesoleva seaduse § 47 lõike 4 punktides 8–11 ja lõikes 8 nimetatud andmete lisamise. Regionaal- ja Põllumajandusministeerium esitab saneerimiskava ja finantsplaani kavandite kohta seisukoha ja vajaduse korral muudatusettepanekud koos põhjendustega volikogule kinnitamiseks.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(3) Volikogu kinnitatud saneerimiskava ja finantsplaan on arengukava ning eelarvestrateegia koostamise ja muutmise, lisaelarve koostamise, kui saneerimiskava ja finantsplaani täitmiseks on lisaelarve koostamine vajalik, ning eelseisvate aastate eelarve eelnõude koostamise aluseks. Eelarve eelnõu koostamisel lähtutakse vähemalt finantsplaani detailsusest.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(4) Eelarvestrateegias ja eelarve eelnõus tuleb esitada kõik erinevused võrreldes saneerimiskava ja finantsplaaniga ning neid põhjendada.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

§ 49. Saneerimiskava ja eelarve muutmine

(1) Kui Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumil on teada asjaolud, mis võivad takistada saneerimiskava ja finantsplaani täitmist, informeerib Regionaal- ja Põllumajandusministeerium kohaliku omavalitsuse üksust.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(2) Volikogul on õigus algatada saneerimiskava või finantsplaani muutmine ja tulenevalt finantsplaani muutmise võtta vastu eelarve või lisaelarve. Kohaliku omavalitsuse üksus esitab saneerimiskava või finantsplaani muutmise ettepaneku Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile kooskõlastamiseks. Väljaminekute kavandamiseks käesoleva paragrahvi lõikes 3 viidatud tingimusel ei ole vaja taotleda Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi kooskõlastust.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(3) Kohaliku omavalitsuse üksus võib saneerimiskava elluviimise perioodi igal eelarveaastal kavandada eelarve või lisaelarvega muudatusi finantsplaaniga võrreldes, kui selle tulemusena ei vähendata ülejääki ega suurendata puudujääki. Sissetulekute suurenemise korral lähtutakse käesoleva seaduse § 47 lõike 4 punktist 7. Ülejäänud juhtudel võib eelarveaasta jooksul kavandada igas eelarveosas muudatusi kuni 10 protsendi ulatuses finantsplaanis esitatud vastava eelarveosa aastast kogusummast.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud ettepaneku kooskõlastuse andmata jätmisel esitab Regionaal- ja Põllumajandusministeerium vastavad põhjendused. Regionaal- ja Põllumajandusministeerium võib keelduda ettepaneku kooskõlastamisest, kui saneerimiskava või finantsplaani muutmine või lisaelarve vastuvõtmine halvendaks kohaliku omavalitsuse üksuse või kohaliku omavalitsuse konsolideerimisgrupi finantsolukorda ja takistaks saneerimiskavas ettenähtud eesmärkide täitmist ja tegevusi.

[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2027]

§ 50. Suutmatust täita saneerimiskava

(1) Kui kohaliku omavalitsuse üksus ei suuda Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi hinnangul saneerimiskavast kinni pidada, on Vabariigi Valitsusel õigus valdkonna eest vastutava ministri taotluse alusel rakendada üht või mõlemat järgmist abinõu:

[RT I, 30.06.2023, 1- jõust. 01.07.2023]

- 1) otsustada toetuse või laenu andmine riigieelarvest vastavalt riigieelarve seadusele;
- 2) algatada haldusterritoriaalse korralduse muutmine vastavalt Eesti territooriumi haldusjaotuse seadusele.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud juhul riigieelarvest toetuse andmisel sõlmib valdkonna eest vastutav minister kohaliku omavalitsuse üksusega lepingu. Valdkonna eest vastutaval ministril on õigus näha lepingus ette nõue lepingu rikkumisel maksta leppetrahvi või tagastada toetus.
[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

§ 51. Järelevalve raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluses

(1) Regionaal- ja Põllumajandusministeerium teostab järelevalvet raske finantsolukorra ohus oleva kohaliku omavalitsuse üksuse tegevuse üle alates raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse väljakuulutamisest, kaasates vajaduse korral järelevalvetoimingute tegemiseks teisi asutusi ja isikuid.
[RT I, 30.06.2015, 4- jõust. 01.09.2015]

(2) Raske finantsolukorra ohus olev kohaliku omavalitsuse üksus on kohustatud Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile esitama viimase nõudmisel teavet ja dokumente kohaliku omavalitsuse üksuse või tema valitseva mõju all oleva üksuse kohta, sealhulgas raamatupidamisdokumente ja sõlmitud lepingute ärakirju.
[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2027]

(3) Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumil on õigus saada riigiasutustelt, kohaliku omavalitsuse üksuse asutustelt, krediidi- ja finantseerimisasutustelt ning muudelt isikutelt teavet ja dokumente, mis on vajalikud kohaliku omavalitsuse üksuse ja tema valitseva mõju all oleva üksuse majandusliku seisundi väljaselgitamiseks ning saneerimiskava täitmise kontrollimiseks.
[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2027]

(4) Kui järelevalvemenetluse käigus selgub, et kohaliku omavalitsuse üksus on pannud toime käesoleva seaduse §-s 57 nimetatud rikkumise, on Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumil õigus teha ettekirjutus kohaliku omavalitsuse üksuse tegevuse kooskõlla viimiseks käesoleva seaduse, saneerimiskava ja finantsplaaniga ning määrata rikkumise kõrvaldamiseks tähtaeg.
[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

§ 52. Raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse lõpetamine

(1) Kohaliku omavalitsuse üksus võib pärast majandusaasta aruande kinnitamist taotleda Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumilt saneerimiskava elluviimise perioodi ja raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse lõpetamist, kui aruandeaasta lõpu seisuga:
[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

1) kohaliku omavalitsuse üksus suudab rahuldada saneerimiskavas ettenähtud tingimustel kõik võlausaldajate nõuded;

2) kohaliku omavalitsuse üksus ning kohaliku omavalitsuse üksuse konsolideerimisgrupp rakendavad finantsdistsipliini tagamise meetmeid.
[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2027]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tingimuste ja saneerimiskavas ettenähtud eesmärkide täitmisel teeb Regionaal- ja Põllumajandusministeerium otsuse raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse lõpetamiseks.
[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(3) Regionaal- ja Põllumajandusministeerium otsustab raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse lõpetamise, kui:
[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

1) ilmneb Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 14¹ lõikes 10 nimetatud asjaolu;

2) kohaliku omavalitsuse üksuse valitseva mõju all oleva üksuse suhtes on algatatud pankrotiseaduse kohaselt pankrotimenetlus ja selle üksuse konsolideerimisgrupist väljaarvamise tulemusel rakendab kohaliku omavalitsuse üksuse konsolideerimisgrupp finantsdistsipliini meetmeid.
[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2027]

(4) Regionaal- ja Põllumajandusministeerium jätab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotluse rahuldamata, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei täida vähemalt ühte järgmistest tingimustest:
[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

1) kohaliku omavalitsuse üksus ei ole suutnud saneerimiskavas ettenähtud tingimustel rahuldada kõiki võlausaldajate nõudeid;

2) kohaliku omavalitsuse üksus või kohaliku omavalitsuse üksuse konsolideerimisgrupp ei rakenda aruandeaasta lõpu seisuga finantsdistsipliini tagamise meetmeid;
[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2027]

3) kohaliku omavalitsuse üksus ei ole teinud saneerimiskavas ettenähtud tegevust ja selle tegemata jätmise võib põhjustada eelseisvatel aastatel raske finantsolukorra ohu taastekkimise.

(5) Koos taotluse rahuldamata jätmise otsusega otsustab Regionaal- ja Põllumajandusministeerium, kas:
[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

- 1) kohustada kohaliku omavalitsuse üksust jätkama kinnitatud saneerimiskava elluviimist;
- 2) kohustada kohaliku omavalitsuse üksust esitama käesoleva seaduse § 46 lõikes 1 nimetatud tähtjaks § 47 kohaselt koostatud saneerimiskava ja finantsplaani kavandid järgmiseks kuni neljaks eelarveaastaks või
[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]
- 3) teha ettepanek algatada haldusterritoriaalse korralduse muutmine.

10. peatükk **SEADUSE TÄITMISE TAGAMINE**

§ 53. Tasandusfondi ja tulumaksu eraldiste ülekandmise peatamine

(1) Käesoleva seaduse §-des 54–56 nimetatud rikkumiste korral teeb Regionaal- ja Põllumajandusministeerium kohaliku omavalitsuse üksusele ettekirjutuse lõpetada rikkumine ning määrab tähtaja rikkumise kõrvaldamiseks.

(2) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 või käesoleva seaduse § 51 lõikes 4 nimetatud ettekirjutuses märgitud tähtjaks ei ole rikkumist lõpetatud, peatab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga:

- 1) riigieelarve seaduse § 46 lõike 1 punktis 1 sätestatud tasandusfondi eraldiste ülekandmise;
[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]
- 2) tulumaksuseaduse § 5 lõike 2 alusel kehtestatud kohaliku omavalitsuse üksustele tulumaksu kandmise korra kohaselt tulumaksust ülekandmisele kuuluvate summade ülekandmise.

(3) Regionaal- ja Põllumajandusministeerium esitab kohaliku omavalitsuse üksusele käskkirja kavandi ja määrab tähtaja seisukoha esitamiseks.

(4) Regionaal- ja Põllumajandusministeerium informeerib kohaliku omavalitsuse üksust tasandusfondi ja tulumaksu summade ülekandmise peatamisest viivitamata.

(5) Käesoleva seaduse §-des 54, 56 ja 57 sätestatud rikkumiste korral peetakse tasandusfondist ja tulumaksust ülekandmisele kuuluvatest summadest eelarveaasta jooksul kinni 10 protsenti kohaliku omavalitsuse üksusele iga-aastase riigieelarve seaduse alusel eraldatavatest eelarvete tasandusfondi vahenditest ja tulumaksuseaduse § 5 lõike 2 alusel kehtestatud kohaliku omavalitsuse üksusele tulumaksu kandmise korra kohaselt kohaliku omavalitsuse üksusele arvestatud tulumaksu summast.

(6) Käesoleva seaduse §-s 55 sätestatud rikkumiste korral peetakse kinni summa, mille ulatuses sooritati rikkumine, kuid igal eelarveaastal mitte rohkem kui 20 protsenti kohaliku omavalitsuse üksusele iga-aastase riigieelarve seaduse alusel eraldatavatest eelarvete tasandusfondi vahenditest ja tulumaksuseaduse § 5 lõike 2 alusel kehtestatud kohaliku omavalitsuse üksusele tulumaksu kandmise korra kohaselt kohaliku omavalitsuse üksusele arvestatud tulumaksu summast.

(7) Tasandusfondist ja tulumaksust ülekandmisele kuuluvate summade ülekandmise võib peatada kuni peatamise tinginud asjaolude äralangemiseni. Summade kinnipidamise lõpetamise kinnitab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga viie tööpäeva jooksul asjaolude äralangemise tuvastamisest arvates. Regionaal- ja Põllumajandusministeerium informeerib kohaliku omavalitsuse üksust summade ülekandmise peatamise lõpetamisest viivitamata pärast vastava otsuse tegemist ning kannab kinnipeetud summad üle kohaliku omavalitsuse üksusele ülekannete tegemise järgmisel korralisel tähtpäeval.

§ 54. Aruandele esitatavate nõuete, aruande kinnitamise ja andmete esitamise tähtaegade rikkumine

Aruandele esitatavate nõuete, aruande kinnitamise ja andmete esitamise tähtaegade rikkumiseks peetakse järgmisi asjaolusid:

- 1) kohaliku omavalitsuse üksus ei ole käesoleva seaduse § 29 lõikes 11 nimetatud tähtjaks majandusaasta aruannet kinnitanud;
- 2) kohaliku omavalitsuse üksus ei ole käesoleva seaduse § 30 lõigetes 3 ja 4 kehtestatud tähtjaks käesoleva seaduse § 30 lõikes 1 nimetatud andmeid esitanud;
- 3) kohaliku omavalitsuse üksus ei ole raamatupidamise seaduse § 35 lõike 2 alusel kehtestatud aruannete esitamise tähtjaks saldoandmikku esitanud;
- 4) kohaliku omavalitsuse üksuse raamatupidamise aastaaruanne ei vasta raamatupidamise seadusele.

§ 55. Varadele ja kohustustele esitatavate nõuete rikkumine

Varadele ja kohustustele esitatavate nõuete rikkumiseks peetakse järgmisi asjaolusid:

- 1) kohaliku omavalitsuse üksus on varade paigutamisel eiranud käesoleva seaduse § 37 lõikes 1 kehtestatud nõudeid;
- 2) kohaliku omavalitsuse üksus on likviidsete varade omamisel eiranud käesoleva seaduse § 36 lõigetes 1³, 2 ja 2¹ kehtestatud tingimusi;

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

3) kohaliku omavalitsuse üksus on laenude andmisel või kohustuste tagamisel eiranud käesoleva seaduse § 37 lõigetes 2 ja 2¹ kehtestatud tingimusi;

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

4) kohaliku omavalitsuse üksus on kohustuste võtmisel eiranud käesoleva seaduse § 38 lõigetes 1–4 kehtestatud tingimusi.

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

5) [kehtetu -RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

6) [kehtetu -RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

§ 56. Finantsdistsipliini tagamise meetmete rakendamise kava rikkumine

[Kehtetu -RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

§ 57. Raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse rikkumine

Raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse rikkumiseks peetakse järgmisi asjaolusid:

1) kohaliku omavalitsuse üksus ei esita tähtaegselt Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile saneerimiskava ja finantsplaani kavandeid;

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

2) kohaliku omavalitsuse üksus kinnitab käesoleva seaduse § 44 lõikes 5 nimetatud õigusaktid ilma Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi kooskõlastuseta või eirab õigusaktide vastuvõtmisel Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi kooskõlastamata jätmist;

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

3) kohaliku omavalitsuse üksus kinnitab Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi kooskõlastuseta või Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi tehtud muudatustele või esitatud ettepanekule mittevastava saneerimiskava ja finantsplaani või saneerimiskava ja finantsplaani muudatused;

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

4) kohaliku omavalitsuse üksus eirab eelarve, lisaelarve või muude otsuste vastuvõtmisel saneerimiskava ja finantsplaani, välja arvatud käesoleva seaduse § 49 lõikes 3 nimetatud juhul;

5) kohaliku omavalitsuse üksus ei esita tegevusaruandes käesoleva seaduse § 29 lõike 3 punkti 5 kohaselt ülevaadet saneerimiskava täitmise kohta.

§ 58. Volikogu koosseisu volituste ennetähtaegne lõppemine raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse rikkumise korral

Käesoleva seaduse § 46 lõike 2 rikkumise korral osutub volikogu tegutsemisvõimeetuks ja kõigi tema liikmete volitused lõpevad ennetähtaegselt. Uus volikogu moodustatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse §-s 52 sätestatud korras.

11. peatükk RAKENDUSSÄTTED

§ 59. Seaduse rakendamine

(1) Käesolevat seadust rakendatakse 2012. aasta ja sellele järgnevatel aastatel, võttes arvesse käesolevas paragrahvis sätestatud erisusi.

(2) 2011. aasta eelarve koostatakse, seda menetletakse, see võetakse vastu ja avalikustatakse ning seda täidetakse ja muudetakse, väljaminekud kantakse üle järgmisesse eelarveaastasse, eelarve täitmisest antakse aru ning majandusaasta aruanne koostatakse valla- ja linnaeelarve seaduse ja sellest lähtuvalt kehtestatud õigusaktide alusel.

(3) Käesoleva seaduse § 20 rakendatakse alates 2012. aasta 1. jaanuarist.

(4) Käesoleva seaduse § 29 rakendatakse 2012. aasta ja sellest hilisemate aastate kohta koostatud majandusaasta aruannete suhtes.

(4¹) Käesoleva seaduse § 29 lõike 3 punktides 2 ja 3 nimetatud andmed tuleb esitada esmakordselt 2012. aasta kohta. Igal järgneval aastal lisatakse tegevusaruandesse viimase aruandeaasta andmed, kuni on hõlmatud viis aruandeaastat.

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(5) Alates 2011. aasta 1. jaanuarist võib kohaliku omavalitsuse üksus anda õppelaenu ainult enne 2011. aastat sõlmitud õppelaenulepingu alusel.

(6) Käesoleva seaduse § 23 lõikes 3 nimetatud volikogu ja volikogu komisjonide istungite protokollide avalikustamise kohustust rakendatakse 2012. aasta ja sellest hilisemate aastate eelarvete ja lisaelarvete suhtes.

(7) Käesoleva seaduse § 32–37 rakendatakse 2012. aasta ja sellest hilisemate aastate suhtes.

(7¹) Kohaliku omavalitsuse üksus või kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksus, mille netovõlakoormus on aruandeaasta alguse seisuga 60 protsenti põhitegevuse tuludest või sellest suurem, ei tohi 2012. aasta 1. jaanuarist kuni 2016. aasta 31. detsembrini käesoleva seaduse § 34 lõikes 2 nimetatud võlakohustuste ja sama paragrahvi lõikes 7 nimetatud rendikohustuste võtmisega võlakohustuste kogusummat suurendada.
[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(7²) Kohaliku omavalitsuse üksus või kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksus, mille netovõlakoormus on aruandeaasta alguse seisuga väiksem kui 60 protsenti põhitegevuse tuludest, ei tohi 2012. aasta 1. jaanuarist kuni 2016. aasta 31. detsembrini käesoleva seaduse § 34 lõikes 2 nimetatud võlakohustuste ja sama paragrahvi lõikes 7 nimetatud rendikohustuste võtmisega netovõlakoormust suurendada üle 60 protsendi sama aruandeaasta põhitegevuse tuludest.
[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(7³) Netovõlakoormus võib perioodil 2011. aasta 1. jaanuarist kuni 2015. aasta 31. detsembrini ületada käesoleva seaduse § 34 lõigetega 3 ja 4 kehtestatud netovõlakoormuse mahu ülemmäära sellel perioodil nõukogu direktiivi 91/271/EMÜ asulareovee puhastamise kohta (EÜT L 135, 30.05.1991, lk 40–52) ja nõukogu direktiivi 98/83/EÜ olmevee kvaliteedi kohta (EÜT L 330, 05.12.1998, lk 32–54) nõuete täitmiseks elluviidavate projektide omaosaluse katmiseks võetud võlakohustuste kogusumma võrra, juhul kui nendeks projektideks annab laenu keskkonnatasude seaduse § 56 lõikes 1 nimetatud isik talle eraldatud laenuvahendite arvelt kuni kümne miljoni euro ulatuses aastas kohalike omavalitsuste üksuste kohta kokku ning ülejäänud osas valitsussektori võlakoormust suurendamata omavahendite arvelt.
[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(7⁴) Käesoleva paragrahvi lõigetes 7¹ ja 7² kehtestatud piiranguid ei rakendata, kui kohaliku omavalitsuse üksus või kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksus võtab võlakohustusi käesoleva seaduse § 34 lõikes 5 või käesoleva paragrahvi lõikes 7³ sätestatud tingimusel.
[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(7⁵) Käesoleva paragrahvi lõigetes 7¹ ja 7² nimetatud tingimuste rikkumist kohaliku omavalitsuse üksuse või kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse poolt peetakse varadele ja kohustustele esitatavate nõuete rikkumiseks käesoleva seaduse § 55 tähenduses.
[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(8) Käesoleva seaduse § 34 lõikeid 7 ja 8 rakendatakse pärast 2012. aasta 1. jaanuarit sõlmitud tehingute suhtes.

(8¹) Käesoleva seaduse § 55 rakendatakse pärast 2012. aasta 1. jaanuari võetud kohustuste ja varadega tehtud tehingute suhtes.
[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(8²) Käesoleva seaduse § 34¹ ei rakendata perioodi 2007–2013 struktuuritoetuse seaduse alusel antavate toetuste suhtes.
[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(9) Käesoleva seaduse § 63 punkte 4 ja 10–19 rakendatakse 2013. aasta 1. jaanuarist.

(10) [Kehtetu -RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

(11) Käesoleva seaduse § 29 lõigete 10 ja 13 2019. aasta 1. jaanuaril jõustunud redaktsiooni kohaldatakse aruandeperioodide suhtes, mis algavad 2018. aasta 1. jaanuaril või hiljem.
[RT I, 02.02.2018, 9- jõust. 01.01.2019]

(12) [Kehtetu -RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2026]

(13) [Kehtetu -RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2026]

(14) [Kehtetu -RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 10.01.2026]

(15) 2020. aastal esitab linna- või vallavalitsus eelarve eelnõu ja seletuskirja volikogule hiljemalt 15. detsembriks.
[RT I, 10.07.2020, 5- jõust. 20.07.2020]

(16) 2020. aastal esitab kohaliku omavalitsuse üksus Rahandusministeeriumile andmed eelarvestrateegia kohta hiljemalt 15. detsembriks.
[RT I, 10.07.2020, 5- jõust. 20.07.2020]

(17) 2020. aastal võib valla- või linnavalitsus täita käesoleva seaduse § 22 lõike 2 punktis 2 sätestatud osaliselt, põhjendades seda eelarve eelnõu seletuskirjas.
[RT I, 10.07.2020, 5- jõust. 20.07.2020]

(18) Käesoleva seaduse § 29 lõike 3 punkti 6 rakendatakse esmakordselt 2026. aasta majandusaasta aruande koostamisel.
[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2027]

(19) Kui käesolev seadus ei ole sätestanud teisiti, ei kohaldata kohaliku omavalitsuse üksuse valitseva mõju all oleva äriühingu, sihtasutuse ja mittetulundusühingu enne 2027. aasta 1. jaanuari hoiusele paigutatud vahendite, omandatud aktsia ja osa ning antud ja võetud laenu suhtes käesoleva seaduse § 36 lõikeid 1² ja 1³, lõike 2 punkte 2 ja 3 ja lõiget 2¹ ning käesoleva seaduse 2027. aasta 1. jaanuaril jõustunud redaktsiooni § 36 lõike 2 punkti 1, § 37 lõikeid 1–2¹ ja 2⁴ ning § 38 lõiget 4.
[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2027]

(20) Käesoleva seaduse § 39 lõike 1 rakendamisel loetakse kohaliku omavalitsuse üksuse konsolideerimisgrupi suhtes esimeseks aruandeaastaks 2027. aasta.
[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2027]

(21) Käesoleva seaduse § 39 lõike 1 punktide 1 ja 1¹ rakendamisel peab põhitegevuse tulemi suurus katma finantskulud esmakordselt 2027. aasta 31. detsembri seisuga.
[RT I, 31.12.2025, 1- jõust. 01.01.2027]

§ 60.–§ 66.[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 67. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2011. aasta 1. jaanuaril.

(2) [Käesolevast tekstist välja jäetud.]